

1. PLUTA (10) sb f

a jasne.

sg N pluta (4). ♦ G pluty (2). ♦ D plucie (1). ♦ [A plutę.] ♦ I plutą (2). ♦ pl N pluty (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVIII w.

Niepogoda, ślota, plucha, deszcz; (*adversa a. conflata ventis a. foeda a. saeva a. turbida*) *tempestas imber, immite et turbidum coelum, inclementia a. intemperantia a. intemperies a. intempestas a. malitia a. perturbatio coeli, tempus adversum a. turbidum* Cn (10) : *OpecŻyw* 179; Ieśli dżdżow nie było/ álbo ieśli pluty názbyt były/ Krześciány winiono *BielKron* 288v; *RejZwierc* 79v; *GrabowSet* M3v; *KlonWor* 8; [Miewaią też [woły] vrázy ná fzyj z odciśnienia niesprawnego iármá/ zwłázcza gdy częsta plutá ná fzyię bije *Cresc* 1571 553; Z pluty, z głodu, z niewczasów tak knehciska mdleli. *StryjPoczqt* 272; *BusLic* [1]v, 3v].

W połączeniu szeregowym (1): Młodzyeniec [...] Pewnie widzi iż z niebá ná doł będą goście. Ieśli nie dełzcz tedy grad plutá iáka pewnie *RejWiz* 125v.

W przeciwstawieniu: »pogoda ... pluta« (1): Rośpuściłż żagiel/ podař go go [!] wiatrom w moc/ [...] A oni cię wlot pochwycą y z řzkutą/ Czáfem z pogodą á czáfem też z plutą. *KlonFlis* H4.

Szeregi: [»miegoć abo pluta«: przeto řkłepy z tákowym piákiem bywaią nietrwałe dla řłoney wilgoći wnim zbythniej/ któna miegoć abo na płutę zawřze odwilgnie *Cresc* 1549 35.]

»pluta i niepogoda« (1): muřilij wniřt pod řłopę pořpolitą/ w ktorą řie ludzie řchodzili czařu pluty ij niepogody. *OpecŻyw* 15.

»zła pogoda albo pluta« (1): Ale gdy zła pogodá álbo plutá z niebá/ Iuř pewnie ze přzenice będye chwařt pleć trzebá. *RejWiz* 100v.

Przen (1) : Táķże też ty gdy widziř iáķą chmurę ná iáķiey biefiedzie/ á oná řie ná thę nieřłáchethną burzę ná gniew á ná zwádę zánoři/ [...] nie dáy řobie tey plugáwey plucie kápác zá řzyię. *RejZwierc* 80.

Synonimy: niepogoda, pluskota.